

MUSZAKI ALEGYSÉGPARANCSNOKI FELADATGYŰJTEMÉNY

A bevezetésre kerülő kényszerű létszámcsökkentések és egyéb takarékosági intézkedések következtében átmenetileg jelentősen csökkentek a parancsnokságok, törzsek, így az alegységek és parancsnokaik gyakorlási lehetőségei.

A mindennapi békekiképzési feladatok során az alegységparancsnokoknak ritkán adódik alkalmuk a terepen megfelelő "harci" szimuláció közepette háborús feladataikat gyakorolni, művelni.

Ilven körülmények között fennáll a lehetősége gondolkodásmódjuk beszűkülésének, vezetői gyakorlatuk elsorvadásának, döntésképeségük csökkenésének.

A parancsnoki munka gyakorlásának azonban nem minden esetben feltétele az erők, eszközök gyakorlati mozgatása.

A hozott elhatározások permanens sorozatával szimulálható a parancsnoki tevékenység. Megfoqalmazott gyakorló példák rendszeres megoldása magabiztosságot nyújthat, az ismereteket szinten tarthatja, a képességeket fejlesztheti.

A korábbi gyakorlat többnyire egy kezdeti, statikus helyzetből kiinduló, a dinamika első néhány mozzanatáig jutó elhatározás sor volt.

Alegységparancsnoki szinten egy-egy harcászati mozzanat is több rész-elhatározás sorozatból áll.

Kimondva-kimondatlan az alegységparancsnokok minden egyes döntésük során, a jól megfoqalmazott parancsnoki munkasorrend elemeit gyakorolják. Nem ritka azonban az az eset, mikor e gondolatsor elemeit önmagában felsorolni nem tudják.

Valójában nem is erre a "vizsgáztatásra" van szükség az életben. Sokkal inkább annak készség szintű, magabiztos, gyors alkalmazására.

A "Feladatgyűjtemény" összeállításának célja olyan, a feltételezett, de valószínű szakmai részfeladatok megfogalmazása, amelyek rendszeres megoldásával szinten tarthatóak a speciális harcvezetői ismeretek, fokozható a parancsnoki munkavégzésbeni jártasság, növelhető a parancsnok önbizalma.

A példatár használatához különösebb felszerelés, eszközök nem szükségesek. Nem igényel továbbá üzemanyagot és műszaki gép üzemórát, stb. sem.

Tantermi körülmények között igénybe vehetők az épület különböző helyiségeibe telepített tábori távbeszélőkészülékek, esetleg különböző típusú rádióeszközök a hírváltás és a vezetés gyakorlására. Felhasználhatók az L-36-97-A (Tarnaörs) M = 1:50 000 1972 második kiadás és az L-36-97-D-a (Szegevár) M = 1:25 000 1988 felújított oktatótérkép szelvények.

A rendszeres, önképzés formájú gyakorlás mellett, a feladattár lehetőséget nyújt az együttműködés gyakorlására is. Adaptálható alkalmanként a levezetésre kerülő gyakorlatok részmozzanataként is.

A megismert feladatok paramétereit önképzés, vagy irányított önképzés alkalmával célszerű módosítani. A megváltoztatott adatok következtében kapott eredmények összehasonlítása jó alapot szolgáltat az optimálishoz közelítő elhatározások meghatározásához.

A feladatok típusai

A feladatok, mint ahogy az a valóságban is várható, több változósak, a kiinduló adatok összetettek. Jellemző a megoldásokra, hogy az elhatározás több úton is megközelíthető. Az önkontrollt könnyíti, hogy a megoldások az optimálishoz közeli intervallumban kereshetők. Ezek alapján többféle javaslat, elgondolás, elhatározás részlet is elfogadható jó megoldásként.

Az elhatározások meghatározatala nem követel hosszú időt, tehát a magára adó parancsnok napi munkarendjébe tervszerűen beillesztheti a saját maga önképzését, beosztottai továbbképzését segítő feladatok megoldását, amire szisztematikusan napi 20-25 percet szán.

Természetesen minden szakterületre jellemző, éves elfoglaltságot biztosító feladatmennyiséget megfogalmazni és előkészíteni jelen vállalkozás keretét meghaladja.

Mindenesetre a felsorolt példák felépítése és a rendszeres gyakorlat eredménye alapján újabb, a legfontosabb, esetleg nehezebben menő, vagy tisztázatlan területekről önállóan is feladatok fogalmazhatók meg. A kiinduló paraméterek megváltoztatásával elmélvithető az elhatározás meghozatalának metódusa.

A bonyolultabb feladatok mozzanatait, a közlések, a kiegészítő információk egymásutánisága egészíti teheti a feladatokat. Ezért célszerűtlen felrúgni a feladat szabta "menetrendet", mivel az elferdített eredményekhez vezethet. Más szóval nem tanácsos úgymond "előrelapozni" a különböző közlések tartalmát, a módosító információkat illetően.

A feladatok kijelölése során azok inkább oldalirányú kiterjedése, mintsem időbeni elhúzódása jellemző. Másszóval egy-egy részterület rövid, konkrét megoldásának integrált voltát célszerű megvizsgálni.

Példával alátámasztva

Egy utász szakasz részére szabott rövid, konkrét szakfeladat vonatkozásában a szakaszparancsnokon kívül a rajparancsnokoknak, a szolgálatvezetőnek stb. is különböző szintű elhatározásra kell jutni.

Minden egyes mozzanatnak anyagi vonzatai vannak, amit tervezni, irányítani kell.

Anyagok, eszközök, gépek mozgatása nélkül is vélel lehet gondolni az arra fordítandó erőt, időt. Más szóval egyszerűen lemodellezhető az egész folyamat és a döntések közös értékelésével és értelmezésével kontrollálható is.

A példatár két részre tagolódik, úgymint: feladatok meghatározása az egyszerűtől a bonyolultabb felé haladva, valamint egy-egy javaslat a példákra.

Természetesen, mivel a kiinduló adatok többnyire sok összetevősek és a megoldásokban gyakorlati szerepet játszhatnak intervallumok között meghatározott tényezők is, a végeredmények sem lehetnek minden esetben konkrétak, vagy csupán egy értékkel kifejezhetőek. Célszerű, mint ahogy az életben is megkövetelhető, a helyes megoldásoknak bizonyos határok közötti értéket elfoqadni. Ez magával vonhatja, hogy az ehelyett javasolt megoldásnál kedvezőbb értékek is helyes eredményt tükröznek.

Mindenesetre a gyakorlatok során reálisan kell értékelni a kapott eredményeket és nem tévedhet sokat az, aki megkonzultálva parancsnokaival, alparancsnokaival elgondolását, lépésről lépésre megindokolja részeredményeit, rész döntéseit.

Bármilyen eredményre is vezet az elméleti gyakorlat, végsősoron hozzájárul egyfajta feladatcentrikus gondolkodásmód fejlesztéséhez, segítséget nyújthat kiképzési feladatok meghatározásánál, alapot szolgáltat az önképzések hatékonyabbá tételéhez.

Fontos, hogy a gyakorlat során nem szorít az idő, van lehetőség a felállított alternatívák át gondolására, megtervezésére. Egy-egy helytelen döntésnek nicsenek megmásíthatatlan következményei.

A feladatok standart aleqségekkel tervezhetőek, a változások a feladatokban külön meghatározottak.

Standard utász szakasz:

1 tiszt (tts.)
3 tisztos (ra.ipk.)
18 utász
1 db 3 t.t.j.tqk. + pótkocsi

Standard zártelepítő szakasz

1 tiszt (tts.)
3 tisztos (ra.ipk.)
18 utász
9 db 5 t.t.j. vontató 3 klt PMZ-4 aknatelepítő

A szakasz szintű feladatokat szakaszparancsnoki, a század szintű feladatokat századparancsnoki, a zászlóalji szintű feladatokat zászlóaljparancsnoki feladat és hatáskörben célszerű megoldani.

A következőkben - a teljesség igénye nélkül - néhány példát szeretnék bemutatni a Feladatnyújtóiteményből, a hozzájuk tartozó megoldással együtt.

1.feladat: Az szakasz feladata: felkészülni harcokcsiveszélyes irány lezárására harcokcsi aknák felhasználásával.

Az anyag felvételező hely távolsága közúton 12 km. A tervezett zár körzetének távolsága az anyagbázistól talaúton 23 km. A kiutalt aknamennyiség 1200 db.

Kérdés: Mikortól kész az aleqség a feladat végrehajtás színhelyén annak megkezdésére, ha a málházás és feladat végrehajtás körletének közelbiztosítása is a szakasz feladata?

Válasz:

12 km menet közúton	25-30 perc
Közelbiztosítás megszervezése 1 rajjal és	
Málházás 2 rajjal (fel)	60-70 perc
Menet 23 km talaúton 3 fordulóban	270-300 perc
Málházás 2 rajjal (le)	60- 70 perc
Összesen:	415-470 perc
azaz:	7- 8 óra
étkezéssel, pihenővel	9- 10 óra

2.feladat: Az utász szakasz önálló feladatra készül. Várható tevékenységéhez 500 kg robbanó anyagra, 5000 m kéteres kábelra, 1000 m egyeres kábelra, 1 láda gyújtószerre, 400 db harcokcsi aknára és gyújtókészülékre, 1 klt. robbantó felszerelésre kombinált gyújtáshoz, 3 klt. motoros láncfűrészre fadöntéshez, aknatelepítő felszerelésre van szüksége. Önállóan szállítja továbbá egy heti hideg élelmét és a pihentetéséhez szükséges felszereléseket.

Mekkora az aleqség szállítótér igénye?

Válasz:

A robbanó,- és aknaanyag a gyújtószerrek kivételével együtt szállítható	1 db 3 t t.i.tak
A szakasz mű.anyaga egy eszközön	1 db 3 t pótk.
Az elhelyezési és élelmezési anyag	1 db 3 t pótk.
A személvli állomány	1 db 3 t t.i.tak.

3. feladat: Az utász szakasz feladata védelemre berendezkedő gépesített lövész zászlóalji megerősítése műszaki munkák végzése érdekében. Az állomány elhelyezését, ellátását a zászlóalji biztosítja.

Képes-e az alegység a második nap végére a peremvonal előtt, tűzhatáson kívül 450 m harcsocksi árok, 300 m felszín alá telepített harcsocksi aknából álló aknamező és 250 m egysoros drótakadály telepítésére, ha minden szükséges anyag helyszínen biztosított? A szakasz a zászlóalji körletébe a feladatot megelőző nap 20,00 óráig bevonult, a feladatot reggel kezdheti, saját eszközeivel, felszerelésével hiánytalanul rendelkezik. (Mekkora lövész erő bevonására van szükség a feladat végrehajtása érdekében?)

Válasz:

Az aknamező telepítésének időszükséglete	120-150 perc
A drótakadály telepítéséhez szükséges	180-240 perc
A harcsocksi árok kirobbantása	540-600 perc
azaz kb.:	14-17 óra

a napi 10 órás tevékenységhez 6 szakaszt kell igénybe venni a töltetűregek előkészítéséhez, a harcsocksi árok kirobbantása érdekében, ha nem lehet gépesíteni a munkát.

4. feladat: Műszaki zártelepítő század részére (Tarnaörs térkép) 1881/2 Téglaqvár kirakóállomásra 6 feltöltés harcsocksi akna érkezett. A század feladata a műszaki harcanyag kiszállítása a szd. megindulási körletébe. A feladatot csak a sötétség beálltával kivilágosodással lehet végezni, a csillagászati idő október 15. Mennyi idő szükséges a feladat végrehajtásához, ha rendelkezésre áll 9 db 5 t t.j.tqk (platós)?
MK: 2278/5 Kondorfa DNy. Erdő

Válasz:

A rendelkezésre álló eszközök a 10 800 db hk. aknát (108 t) a 9 x 5 t szállítóterrel 3 fordulóban képesek elszállítani.

Három szakasz párhuzamosan rakodhat.

Málházási idő:	2 x 7 x 25	350 perc
Szállítási idő:	6 x 30	180 perc
Technikai, eü. időszükséglet:	2 x 30	60 perc
Összesen:		590 perc
azaz.		5 ó 50 p

A felsorolt mintafeladatok alapján ki-ki saját magának újabb példákat fogalmazhat meg. A paraméterek egyszerű megváltoztatásával, vagy a feltételezett szituációk kialakításával számtalan mód nyílik a gyakorlásra. A kombinált feladatok megoldását célszerű a különböző szintű szintentartó, vagy továbbképzési foglalkozások keretébe ültetni.

Jó módszer lehet a feladatok közös megoldása. Természetesen célszerű betartani a fokozatosság elvét, az egyszerűtől a bonyolultabb felé haladni.

Inkább tűnik célravezetőnek a többszöri rövid idejű gyakorlás, mintsem nagy lélegzetvételű, bonyolult, sok összetevős, nehézkes problémamegoldás.

Eredményes lehet az az alacsonyparancsnok aki, beosztottai képzése érdekében párhuzamosan ad ki a példatárban megfogalmazott feladatokhoz hasonlókat több, beosztott parancsnok részére. Az így külön-külön megoldott gyakorló feladatok eredményeit összehasonlítva, egybevetve lehet igazán meghatározni az optimálishoz közelítőt.

Amennyiben eltérések mutatkoznak a végeredményeket illetően, ez a módszer alkalmat adhat a hibák felderítésére, korrigálására.

Ugyanakkor az egymással nem mindenben harmonizáló megoldások jelenthetik a kreatív gondolkodás jelenlétét is. Ebben az esetben javasolt a meghozott elhatározás kiértékelése során azok tartalmi vonatkozásainak megvédése, átellenőrzése, analizálása. A példák adta körülmények között lehetőség van a magyarázatra", hangsúlyos gondolkodásra, amit az "éles" gyakorlatok során nem minden esetben lehet megtenni.

A gyakorló feladatok rendszere, illetve adaptált, kibővített változatai beilleszthetők a parancsnoki képzés rendszerébe is. A példamegoldások segíthetik a felkészülést és az ismeretszint felmérést, a problémát a gyakorlati gondolkodás oldaláról közelítve meg.

A példák alapján megfogalmazott feladatok, több változójukra való tekintettel színesíthetik a tantervet, lévén előnyük, hogy röviden, tantermi körülmények között is, tanórák időhatárain belül és az önképzés során egyszerűen megoldhatók.

Összefoglalás

A javasolt önképzést segítő és szakmai felkészülést, valamint a parancsnoki gondolkodásmódot elősegítő és szintentartó feladatok gyűjteményének alapvető célja az ötlet felvetés és példaadás. Kiváltó körülményei a gyakorlat mindennapos szükségességére és a szakkiképzési foglalkozásokon, gyakorlatokon szerzett tapasztalatok összessége.

Ha kedvező fogadtatásra talál a parancsnokok és alegység parancsnokok körében e módszere az önképzésnek, gyakran hozzájárulhat az esetleges jelentkező napi holtidők hasznos kitöltéséhez. Különös jelentősége lehet a megfogalmazott példák alapján a hasonló feladatokon keresztüli önmeqméretésnek a keretesített alakulatok alegység parancsnokai számára.

Az "élő" műszaki alegységek alparancsnokai gyakorlatításának is jó eszköze lehet, amennyiben az igényes parancsnok az általa lejjebb ismert fehér foltok területéről szab meg egy-egy részfeladatot beosztottai és ön maga számára.

A többváltozós feladatok meghatározása során, ahol erre lehetőség van, célszerű a számvetési formulákat egyszerű számítógépes programokkal modellezni. Ez lehetőséget kínál a sokszínű, többszöri alkalmazásra úgy, hogy a bevitt módosítások és az eredmények összehasonlítása révén lehet tapasztalatokat szerezni és képet nyerni a feladatok "nagyásqrendjét" illetően.

Ennek következtében fejlődhet a reális arányérzék, növedhet a rutin.

Nemes József őrnagy.
MH SZCSP Műszaki Főnökség
Székesfehérvár